12 augustus 1960

Aan het Bestuur van het Chr. Lyceum te Hoogeveen.
Julianastraat 3.
Hoogeveen.

Zeer geachte Heren,

Ter bevestiging van ons onderhoud op 8 juli jl. zend ik U hierbij de gevraagde samenvatting van mijn toen gegeven advies, met een nadere uitwerking van twee dispositie.
De akoustiek van de aula is kennelijk ingesteld op het gesproken woord.
Al is de zaal ruim en ook de plaatsruimte voor een orgel op het balcon voldoende, door de onder het plafond aangebrachte latten is de nagalm practisch nihil, zodat de klank van het orgel even nuchter zal klinken als in een studio.
Het aantal zitplaatsen in aanmerking genomen, zal zeker een uitgave van ongev. f.35000.- nodig zijn, om een orgel te kunnen stellen, dat als "kerkorgel" de zaal voldoende zou beheersen.
Op Uw vergadering werd het standpunt ingenomen, dat dit bedrag wel niet zou kunnen worden opgebracht. Niettemin doe ik hieronder toch opgave van een vrij bescheiden kerkorgel, dat geheel zal voldoen aan de door U gestelde eisen: Zangbegeleiding en omspeling van de dagopening en - sluiting, en voorts voor begeleiding van schoolkoor, bijzondere gelegenheden, eventueel noodkerk.
Waar de zaken zo lagen, zijn door ons nog andere mogelijkheden bezien, nl. begeleiding door vleugel, electronenklavier of positief.
Voor een vleugel werd in dit verband niet veel gevoeld; het electronenklavier verkeert nog in zo'n experimentele ontwikkeling, dat regelmatig typen van 1 of 2 jaar oud worden teruggenomen. Vrij vaak moeten onderdelen als lampen worden vernieuwd; en de klank is met name bij sterker spel zo eentonig, dat het ver achter blijft bij een pijporgel.
In deze situatie heeft plaatsing van een groot positief (een klein koororgel met een manuaal) het meest zin. Al kan dit door bescheiden volume de samenzang niet "dragen", wel kan het die "leiden" en de melodie voldoende duidelijk boven de zang laten horen.
Zo moet een positief niet als een surrogaat van een kerkorgel worden beschouwd maar als een volwaardig pijporgel met eigen mogelijkheden, waarop een vrij groot deel van de kerkmuziek op kan worden gespeeld, en dat ook een koor en solisten kan begeleiden. De aanschaffing van een dergelijk positief zal een bedrag tussen f.15000.- en f.20.000.- vragen.
Door het pijpwerk met lade te plaatsen op een onderbouw, waarin klavier, registratuur, windvoorziening en pedaal zijn aangebracht, kan een voldoende rijzig geheel tot stand komen, dat volgens de wens van Uw architect tot het plafond kan reiken.
Gezien de klimaatomstandigheden in de aula, zijn alleen 1e klas materialen en uitvoering te garanderen. Ook met het oog op gemakkelijke herstelbaarheid is gebruik van sleepladen en mechanische tractuur aangewezen.
Daar het leverprogram van de meeste orgelbouwers tenminste 2½ jaar bedraagt zou men het liefst zien, dat offerte werd gevraagd aan orgelbouwers die dit werk b.v. nog met een jaar levertijd zouden kunnen aannemen.
In dit verband noemde ik de jonge protestantse orgelbouwer G.A.C. [illegible] te Amsterdam en de grote R.K. firma L. Verschueren te Heythuysen (L.

Gezien het kleine object, zou ik niet adviseren om nog meer inschrijvers uit te nodigen.
Wanneer Uw bestuur een besluit heeft genomen, welk type orgel men wenst aan te schaffen, kan ik een prijsaanvrage met technische gegevens aan de orgelbouwers laten uitgaan en met Uw architect over de uiterlijke vormgeving overleggen. Waarschijnlijk zal deze sober zijn, en daar een positief zich in kast en front nauw moet aansluiten bij het interieur, lijkt het mogelijk dat de orgelbouwer in overleg met de adviseur een ontwerpschets maakt en deze aan de architect voorlegt.
Beide genoemde orgelbouwers zijn in staat om een exterieur te ontwerpen dat op architectonisch niveau staat. Uiteraard verplicht een prijsaanvrage Uw bestuur nog niet tot een opdracht.
Met belangstelling zie ik Uw bericht tegemoet en verblijf intussen met de meeste hoogachting,

Dispositie voor een kerkorgel:
Hoofdwerk: Praestant 8', Holquintadeen 8', Spitsoctaaf 4', Kegelpijp 4', Octaafwerk 3-sterk 2', Cantus firmus 3 sterk disc., Trompetmusette, 8' (horizontaal onder het front aan te brengen).
Rugwerk : Roerfluit 8', Praestant 4', Vlakfluit 2', Nasard 1 1/3', Scherp 4 sterk 1'.
Pedaal: Subbas 16', Baarpijp 8', Gedekte Trompet 16'. 3 koppels.

Dispositie positief:
Manuaal: Praestant 8', (geheel in front, het groot octaaf gecombineerd met Roerfluit), Roerfluit 8', Spitsoctaaf 4', Kegelpijp 4', Vlakfluit 2', Nasard 1 1/3', Scherp 5 sterk 1 1/3', Cantus firmus 4 sterk disc.
Pedaal:
Zoembas 16', (koper), c tot b gecombineerd met groot octaaf Roerfluit.

Manualen C-g3, pedaal C-f1.
Sleepladen. Mechanische tractuur. Electrische ventilator in onderkast orgel aangebracht.
Maten kerkorgel: hoogte hoofdorgel 370, breedte 200, diepte 140, rugwerk hoog 200, breed 160, diep 85 cm.
Hoogte positief 370, breedte 200, diepte 100 cm.